Súd:	Krajský súd Nitra
Spisová značka:	9Co/36/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1516202309
Dátum vydania rozhodnutia:	11. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI:	ECLI:SK:KSNR:2021:1516202309.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobkyne: Poľnohospodárska Pôda s. r. o., so sídlom Bratislava-mestská časť Nové Mesto, Sibírska 55, IČO: 44 138 369, zastúpená Advokátskou kanceláriou LawService, s. r. o., so sídlom Zvolen, Stráž 3/223, IČO: 36 861 723, proti žalovanej: N.. R. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom B., T. XXXX/XX, zastúpená Advokátskou kanceláriou Advokáti Heinrich, s. r. o., so sídlom Nitra, Skautská 12, IČO: 36 865 966, za účasti intervenienta na strane žalovanej: MH Invest II, s. r. o., so sídlom Bratislava, Trnavská cesta 100, IČO: 50 021 150, zastúpený Advokátskou kanceláriou REDANT s. r. o., so sídlom Bratislava, Konventná 6, IČO: 53 682 581, za ktorú koná Mgr. Jozef Maruniak, advokát a konateľ, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 5. októbra 2020 č. k. 19C/134/2016-264 takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žalovaná má nárok voči žalobkyni na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

Intervenient na strane žalovanej má nárok voči žalobkyni na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobkyne zamietol a žalovanej voči žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Predmetom konania po pripustení zmeny žaloby bolo určenie, že žalobkyňa bola výlučnou vlastníčkou pozemku registra „C“ v kat. úz. I., obec I., okres Nitra, parc. č. 3082/2 - orná pôda o výmere 2736 m2 ku dňu jeho vyvlastnenia na základe Rozhodnutia o vyvlastnení zo dňa 18. 08. 2016 Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky č. OÚ-NR-OVBP2-2016/032185-53 v spojení s Rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 10. 10. 2016, č. 24929/2016/B624-SV/64203/To.

1.1. Rozhodnutie odôvodnil po právnej stránke ustanovením § 137 písm. c/, § 151 CSP, § 132 ods. 1, § 133 ods. 2, § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj § 6 ods. 6 zák. č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 3 ods. 5 zák. č. 175/1999 Zb. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov, ako aj zisteným skutkovým stavom.

1.2. Dňa 15. 06. 2015 uzavreli strany sporu kúpnu zmluvu, na základe ktorej žalovaná previedla na žalobkyňu vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. I., obec I., okres B., zapísaným Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor na LV č. XXXX ako parcely reg. "C" evidované

na katastrálnej mape, a to parcelné č. 3082/2 o výmere 2736 m2, druh pozemku orná pôda. Strany sa dojednali na kúpnej cene predmetu zmluvy vo výške 1 915,20 eura, ktorá bola splatná v hotovosti pred podpisom kúpnej zmluvy. Na základe predmetnej kúpnej zmluvy bolo pod V5231/2015 Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor vedené vkladové konanie. Rozhodnutím Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor zo dňa 24. 07. 2015 v konaní č. V 5231/15 bol povolený vklad vlastníckeho práva v prospech žalobkyne.

1.3. Žalovaná dňa 30. 07. 2015 od kúpnej zmluvy uzavretej so žalobkyňou odstúpila. Ako dôvod odstúpenia od zmluvy uviedla, že pri rokovaní o predaji nehnuteľnosti ju zastupujúca pracovníčka žalobkyne p. O. T. nedostatočne a sčasti aj zavádzajúco a v časovej tiesni informovala o podmienkach kúpy nehnuteľnosti, súčasne žalovanej ponúkla veľmi nevýhodnú cenu príslušného pozemku. Zaslanie odstúpenia od zmluvy žalobkyni žalovaná preukázala fotokópiou podacieho lístka. Žalovaná oslovila konateľa žalobkyne i listom zo dňa 14. 08. 2015, v ktorom prejavila záujem o vysporiadanie vzájomných vzťahov.

1.4. Z rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. UP 13/2015-10 zo dňa 02. 11. 2015 súd zistil, že týmto rozhodnutím bolo na základe protestu prokurátorky Okresnej prokuratúry Nitra č. Pd 191/15/4403-3, doručenému Okresnému úradu Nitra, katastrálny odbor dňa 14. 10. 2015 vyhovené, a napadnuté rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech žalobkyne bolo zrušené. Konajúci správny orgán tak vyhovel protestu prokurátorky, ktorý bol odôvodnený tým, že v danom prípade bola predmetom prevodu orná pôda nachádzajúca sa v extraviláne obce vo výmere väčšej ako 2000 m2, pričom subjekt nadobúdajúci predmetnú nehnuteľnosť (Poľnohospodárska Pôda s. r. o.) nemal v predmete činnosti zahrnutú poľnohospodársku výrobu a k prevodu vlastníctva nebolo doložené osvedčenie vydané okresným úradom podľa § 6 ods. 4 zákona č. 140/2014 Z. z. Ďalším dôvodom nesprávnosti rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva bolo neprihliadnutie na zákonné predkupné právo štátu. Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností rozhodnutím č. UPo 12/2015-4/Br; OU-NR-OOP-2016/003447-4 zo dňa 12. 01. 2016 odvolanie žalobkyne zamietol a rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. UP 13 /2015-10 zo dňa 02. 11. 2015 potvrdil. Vkladové konanie vedené Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor pod č. V 5231/2015 o návrhu na vklad vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy zo dňa 18. 03. 2016 (správne zo dňa 15. 06. 2015) medzi stranami sporu bolo rozhodnutím zo dňa 18. 03. 2016 zastavené.

1.5. Dňa 17. 03. 2016 žalovaná v právnom postavení predávajúcej s obchodnou spoločnosťou MH Invest, s. r. o. ako kupujúcou uzavrela k predmetnej nehnuteľnosti kúpnu zmluvu č. 30203/4850/2015/Lužianky/007/JulEv, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti za kúpnu cenu 41 340,96 eura. Následne na základe kúpnej zmluvy č. 20160027 zo dňa 21. 06. 2016 boli nehnuteľnosti prevedené z obchodnej spoločnosti MH Invest, s. r. o. na obchodnú spoločnosť MH Invest II, s. r. o., Okresný úrad Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky rozhodnutím č. OU-NR-OVBP2-2016/0321485-53 zo dňa 18. 08. 2016 rozhodol o vyvlastnení vlastníckeho práva spoločnosti MH Invest II, s. r. o. k pozemkom uvedeným v predmetnom rozhodnutí, a to pozemkom nachádzajúcim sa v katastrálnom území I. pre stavbu: "Vybudovanie strategického parku", k. ú. T., Z., J., I., Z., K., kraj: Nitriansky, okres: Nitra v prospech spoločnosti MH Invest, s. r. o. s tým, že za vyvlastnené pozemky patrí spoločnosti MH Invest II, s. r. o. náhrada podľa ust. § 4 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z. z. Voči uvedenému rozhodnutiu podala žalobkyňa, ako aj ďalší účastníci vyvlastňovacieho konania odvolanie. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky ako správny orgán príslušný podľa ust. § 7 ods. 2 písm. a) zákona č. 282/2015 Z. z. v rozhodnutí č. 24929/2016/B624-SV/64203/To zo dňa 10. 10. 2016 o odvolaní rozhodlo tak, že odvolanie v celom rozsahu zamietlo. Žalobkyňa podala na Krajský súd v Nitre žalobu, ktorou sa domáha preskúmania rozhodnutia Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky zo dňa 10. 10. 2016, o ktorej Krajský súd v Nitre koná pod sp. zn. 11S/259/2016, ktoré konanie doposiaľ nie je právoplatne skončené. Náhrada za vyvlastnenie nehnuteľnosti, ku ktorej sa žalobkyňa domáha určenia vlastníckeho práva v tomto konaní, bola zložená do úschovy tunajšieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12U/4/2016.

1.6. Z uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 401/2015 zo dňa 08. 07. 2015 (na č. l. 38 spisu), ako aj z obdobných vecí vedených tunajším súdom, tiež z odôvodnenia rozhodnutia Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 10. 10. 2016 č. 24929/2016/B624-SV/64203/To mal súd vedomosť o tom, že vláda Slovenskej republiky predmetným uznesením schválila návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii na realizáciu stavby "Vybudovanie

strategického parku" a dňa 13. 07. 2015 vydalo Ministerstvo hospodárstva SR Osvedčenie o významnej investícii č. 20801/2015-1000-33509. V súlade s prijatým uznesením vlády č. 413/2015 vydalo Ministerstvo hospodárstva SR dňa 22. 07. 2015 Osvedčenie č. 20801/2015-1000-35613, ktorým sa doplnila príloha č. 1 osvedčenia zo dňa 13. 07. 2015. V zmysle uvedeného je stavba "Vybudovanie strategického parku" významnou investíciou a jej uskutočnenie je vo verejnom záujme. S poukazom na uvedené skutočnosti bola Okresnému úradu Nitra, katastrálny odbor dňa 22. 07. 2015 doručená žiadosť Ministerstva hospodárstva SR zo dňa 20. 07. 2015 o zápis predkupného práva štátu, prílohou ktorej bol zoznam pozemkov podľa katastrálnych území, na ktorých je potrebné vykonať zápis predkupného práva štátu a osvedčenie o tom, že stavba "Vybudovanie strategického parku" je významnou investíciou a jej uskutočnenie je vo verejnom záujme.

1.7. Žalobkyňa sa po pripustení zmeny petitu žaloby domáha určenia vlastníckeho práva ku dňu vyvlastnenia spornej nehnuteľnosti z dôvodu, že sa mieni domáhať náhrady za vyvlastnenie. Naliehavý právny záujem žalobkyne na požadovanom určení nie je daný, pretože žaloba prejednávaná v tomto konaní nie je účinný a vhodne zvolený prostriedok ochrany práv žalobkyne. Z vykonaného dokazovania, predovšetkým z vyjadrenia samotnej žalobkyne, súd zistil, že jej cieľom nie je docieliť zmenu zápisu v katastri nehnuteľností, čo s poukazom na vyvlastnenie už ani nie je možné, jej zámerom je predovšetkým získanie náhrady za vyvlastnenie. Na určení vlastníckeho práva žalobkyňa podľa názoru súdu nemôže mať naliehavý právny záujem, pretože ňou požadované určenie nerieši podstatu sporu, ktorý sa snaží žalobou vyriešiť. Doriešenie tejto náhrady je predmetom samostatného konania, v tomto konaní súd o náhrade za vyvlastnenie nerozhoduje. Podaná žaloba tak nerieši neistotu v právnom postavení žalobkyne a nevylučuje potrebu ďalšieho konania, ktorým sa rozhodne o tom, komu má predmet úschovy pripadnúť.

1.8. Pokiaľ žalobkyňa existenciu naliehavého právneho záujmu odôvodnila aj tým, že považuje za efektívnejšie vyriešiť otázku vlastníckeho práva v tomto konaní ako v konaní s väčším počtom účastníkov (konanie vedené tunajším súdom pod sp. zn. 12U/4/2016), s uvedeným argumentom sa súd tiež nestotožnil, pretože ani uvedené neospravedlňuje potrebu ďalšieho konania, ktoré by aj v prípade úspechu žalobkyne v tomto konaní nepochybne muselo nasledovať. Podľa ustálenej judikatúry v zásade je potrebné vychádzať z toho, že určovacia žaloba má povahu preventívnu a jej účelom je poskytnutie ochrany právnemu postaveniu žalobcu skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva, teda vtedy, keď sa nemôže domáhať ochrany žalobou na plnenie. V prejednávanom prípade sa žalobkyňa môže domáhať priamo plnenia, čo aj urobila, keď sama potvrdila, že v konaní vedenom Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 12U/4/2016 požiadala o vydanie úschovy. Naliehavý právny záujem žalobkyne na požadovanom určení vlastníckeho práva preto nie je daný.

1.9. Nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobkyne bol prvoradým dôvodom zamietnutia žaloby, v dôsledku ktorého súd žalobu zamietol bez toho, aby sa ďalej zaoberal meritom prejednávaného sporu.

1.10. Napriek skutočnosti, že z dôvodu zamietnutia žaloby pre nedostatok naliehavého právneho záujmu nebolo povinnosťou súdu v tomto konaní sa zaoberať vecou samou, považuje za nutné zdôrazniť, že dospel k záveru, že žalobkyňa sa vlastníčkou predmetných nehnuteľností nikdy nestala. Z právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku vyplýva, že vlastnícke právo k nehnuteľnostiam je možné nadobudnúť na základe viacerých právnych skutočností, a to na základe zmlúv (kúpna, darovacia, zámenná a iné), dedením, rozhodnutím štátneho orgánu (napr. súdu, stavebného úradu) alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom. Pri nadobúdaní vlastníckeho práva zmluvami hovoríme spravidla o prevode vlastníckeho práva. Na zmluvný prevod nehnuteľnosti sa vyžaduje vždy písomná forma zmluvy, pričom súhlasné prejavy vôle účastníkov musia byť na tej istej listine. Platná zmluva o prevode nehnuteľnosti je však len prvým právnym krokom a sama osebe bez ďalšieho právneho úkonu ešte nemá za následok nadobudnutie, resp. prevod vlastníckeho práva. Musí k nej pristúpiť ďalšia právna skutočnosť - vklad do katastra nehnuteľností, ktorý má konštitutívne účinky. Až vkladom do katastra nehnuteľností sa nadobúda vlastníctvo a zmluva sa stáva účinnou. Vklad do katastra nehnuteľností sa uskutočňuje na základe právoplatného rozhodnutia príslušného správneho orgánu o jeho povolení. Konanie o návrhu na vklad vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy uzavretej medzi stranami sporu dňa 15. 06. 2015, vedené Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor pod č. V 5231/2015, bolo dňa 18. 03. 2016 Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor zastavené. Žalobkyňa tak nikdy nenadobudla vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že po uzavretí kúpnej zmluvy nastali okolnosti brániace realizácii

predmetu zmluvy, čím sa plnenie zo zmluvy stalo objektívne nemožným. V prejednávanej veci súd poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžrk/2/2018 zo dňa 27. 06. 2018, 10Sžrk/8/2017 zo dňa 19. 06. 2018, v ktorých kasačný súd obdobnú situáciu vyhodnotil ako dodatočnú právnu nemožnosť plnenia, ktorá objektívne nastala pred rozhodnutím o povolení vkladu vlastníckeho práva na základe stranami uzavretej kúpnej zmluvy. Pretože žalobkyňa nenadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, súd konštatuje, že vlastníčkou nehnuteľností nebola ani ku dňu ich vyvlastnenia.

1.11. Pre úplnosť súd uvádza, že v tomto konaní nevykonal ďalšie dokazovanie spočívajúce v pripojení spisu tunajšieho súdu sp. zn. 12U/4/2016, ktoré žalobkyňa navrhla až na pojednávaní dňa 05. 10. 2020, pretože tento postup považoval za nehospodárny. Žalobkyňa uvedený návrh mohla predniesť už oveľa skôr, aby nebolo nutné pojednávanie len z dôvodu nutnosti pripojenia spisu odročovať. Tiež súd uvádza, že žalobkyňa pripojením uvedeného spisu sledovala objasnenie dôvodu úschovy finančných prostriedkov, čo v tomto konaní nebolo sporným.

1.12. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa pomeru úspechu v zmysle § 255 ods. 1 CSP. Keďže žalovaná bola v konaní úspešná, a zatiaľ čo žalobkyňa nedosiahla žiadny materiálne merateľný úspech, súd priznal žalovanej náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, ako aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (100 %).

2. Po rozhodnutí súdu prvej inštancie vstúpil do konania ako intervenient na strane žalovanej MH Invest II, s. r. o., so sídlom Bratislava, Trnavská cesta 100, o pripustení vstupu ktorého rozhodol súd prvej inštancie uznesením zo dňa 29. 03. 2021 č. k. 19C/134/2016-331.

3. Rozsudok súdu prvej inštancie napadla v zákonnej lehote odvolaním žalobkyňa, ktorá sa domáhala jeho zmeny a vyhovenia podanej žalobe. Svoje rozhodnutie odôvodňoval odvolacími dôvodmi v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a písm. h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1. Súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil ohľadne naliehavého právneho záujmu, pričom odôvodnenie je navyše aj rozporné, keď súd vec posudzoval i meritórne a z odôvodnenia je zrejmé, že záver o nedostatku naliehavého právneho záujmu nemôže obstáť. Pokiaľ súd dospel k záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu, tento jeho záver je arbitrárny a dôsledkom takéhoto rozhodnutia je porušenie práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces. Pokiaľ súd uviedol, že naliehavý právny záujem nemá, lebo sa nerieši podstata sporu a doriešenie náhrady je predmetom iného konania, tak tento záver je nesprávny z nasledovných dôvodov: úschova bola zložená práve z dôvodu prebiehajúceho súdneho konania, čo vyplýva aj z rozhodnutia o vyvlastnení. Z rozhodnutia o vyvlastnení zo dňa 18. 08. 2016 vyplýva, že zložiteľ nemohol splniť povinnosť uhradiť náhradu za vyvlastnené pozemky, pretože sú odôvodnené pochybnosti, kto je veriteľom, a to kvôli prebiehajúcim súdnym konaniam ohľadne nehnuteľností, medzi ktoré patrí i tento pozemok.

2.2. Citoval ust. § 6 ods. 6 a § 8 ods. 4 zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva a uviedol, že vydanie predmetu úschovy je možné, aj keď dôvod na zloženie úschovy pominie. Pokiaľ nedôjde v tomto konaní k vyriešeniu otázky vlastníctva, nepominie ani dôvod, pre ktorý bola úschova zložená. Záver súdu, že nemá naliehavý právny záujem ani z dôvodu domáhania sa náhrady za vyvlastnenie, je z uvedených dôvodov arbitrárnym. Otázku vlastníctva je možné riešiť len v tomto konaní, lebo v konaní o úschovách nie je žalovaná účastníčkou konania, a teda len v tomto konaní sa môže vyjadriť k okolnostiam uzatvorenia zmluvy.

2.3. K bodu 30. rozsudku, kde sa súd zaoberal, či sa stala vlastníčkou, uviedla, že záver súdu je nesprávny, pokiaľ dospel k záveru, že nedošlo k zápisu vlastníckeho práva do katastra a nedošlo ani k nadobudnutiu vlastníctva. Zmluva je platná a účinná dňom jej podpisu, rozhodnutie o vklade nie je rozhodnutím, s ktorým by zákon spájal účinnosť zmluvy. S poukazom na ust. § 44 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. Záver súdu, že sa nestala vlastníčkou, lebo jej vlastnícke právo nebolo zavkladované, je nesprávnym a znamená vo svojej podstate i odopretie spravodlivosti. Znamená tiež odklon od ustálenej judikatúry

najvyšších súdnych autorít, čo je v rozpore s článkom 2 ods. 2 CSP. Je potrebné rozlišovať medzi vecno-právnymi a záväzkovo-právnymi účinkami, pričom záväzkovo-právne účinky znamenajú, že je možné domáhať sa, aby si strany plnili svoje povinnosti zo zmluvy. Tento záver vyplýva aj z rozhodnutia NS SR sp. zn. 2 Cdo 124/2003, ktorý bol zverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. R 5/2006.

2.4. Následkom tohto nesprávneho právneho posúdenia súd prvej inštancie potom dospel k záveru, že nikdy nenadobudla vlastnícke právo k pozemku. Po uzavretí kúpnej zmluvy nastali okolnosti brániace realizácii predmetnej zmluvy, čím sa plnenie zo zmluvy stalo objektívne nemožným. S poukazom na ust. § 575 OZ má za to, že záväzok plniť podľa dohodnutej kúpnej zmluvy by bolo možné splniť aj po dohodnutej dobe. Dodatočná nemožnosť nastáva v prípade splnenia zákonom stanovených podmienok, teda na základe právneho predpisu, ktorý subjektu zakazuje takéto správanie, na ktoré by bol v zmysle právneho úkonu povinný. Nemôže sa jednať o také správanie (konanie), ktoré možno odvrátiť inými spôsobilými prostriedkami. Dôležitou skutočnosťou je, že predkupné právo štátu zostáva zachované voči nadobúdateľovi.

2.5. Z právnej úpravy ust. § 603 OZ vyplýva, že predkupné právo zostáva zachované voči nadobúdateľovi. Aj z kogentnej právnej úpravy vyplýva, že predkupné právo zostane zachované voči nadobúdateľovi. Nemôže sa jednať o takúto zakázanosť pôvodného predmetu záväzku. Výklad dodatočnej nemožnosti plnenia musí byť reštriktívny, aby nedošlo k spochybneniu zásady pacta sund servanda, a tým aj k podlomeniu princípu právnej istoty. Pojmovým znakom dodatočnej nemožnosti je trvalá zmena okolností, ktorá je dotknutou stranou neovplyvniteľná. Nakoľko z ust. § 3 ods. 7 Zákona o niektorých opatreniach vyplýva, že trvanie predkupného práva je časovo ohraničené a predovšetkým preto, lebo nároky z porušeného predkupného práva rieši osobitná právna úprava, nemôže sa jednať o dodatočnú nemožnosť plnenia. Dodatočná nemožnosť je pri predkupnom práve pojmovo vylúčená. Na základe uvedeného podľa názoru žalobkyne je možné prijať záver, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil vec aj čo sa týka následkov spojených s prípadným porušením predkupného práva.

3. K podanému odvolaniu žalobkyne sa písomne vyjadrila žalovaná, ktorá navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Pokiaľ žalobkyňa poukazuje na odvolací dôvod, ktorým je porušenie práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP), neuviedla, v čom vidí porušenie práva na spravodlivý súdny proces. Túto „arbitrárnosť“ žalobkyňa vidí v jej nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Pokiaľ žalobkyňa uvádza, že súd žalobu zamietol aj z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia právnej otázky nemožnosti plnenia, čo považuje žalobkyňa pri predkupnom práve za pojmovo vylúčené, poukazuje na bod 26. rozsudku, v ktorom súd uviedol, že žalobkyňa nikdy nenadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, a teda ide aj o nedostatok aktívnej vecnej legitimácie na strane žalobkyne. S poukazom na uzavretie kúpnej zmluvy zo dňa 15. 06. 2015, ako aj následného dodatku č. 1, je podstatné bez ohľadu na skutočnosti celého katastrálneho konania a jeho fázy tá skutočnosť, že vecno-právne účinky Kúpnej zmluvy č. 2015/6/A5 zo dňa 15. 06. 2015 nenastali, pretože Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor konanie o návrhu na vklad vlastníckeho práva v prospech žalobkyne nepovolil. Z tohto dôvodu potom žalovaná zostala evidovaná ako vlastníčka nehnuteľností. Následne, Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor dňa 18. 03. 2016 rozhodol tak, že konanie o návrhu na vklad podľa uvedenej kúpnej zmluvy zastavuje. Týmto bolo katastrálne konanie skončené, pričom vklad vlastníckeho práva nebol povolený. Z uvedeného je zrejmé, že vecno-právne účinky kúpnej zmluvy zo dňa 15. 06. 2015 č. 2015/6/A5 nenastali, žalobkyňa sa nikdy nestala vlastníčkou predmetných nehnuteľností, a preto nemá ani aktívnu legitimáciu v spore žiadať, aby súd určil jej vlastnícke právo (či už k aktuálnemu dňu, alebo ku dňu vyvlastnenia).

3.1. V danej veci síce došlo k podpisu kúpnej zmluvy, avšak na jej základe žalobkyňa vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nikdy nenadobudla. Platná zmluva o prevode nehnuteľností je len prvým právnym krokom, a sama o sebe, bez ďalšieho právneho úkonu, ešte nemá za následok nadobudnutie, resp. prevod vlastníckeho práva. K nej musí pristúpiť ďalšia právna skutočnosť - vklad do katastra nehnuteľností, ktorá má konštitutívne účinky. Z uvedeného teda vyplýva, že pokiaľ správny súd rozhodol - potvrdil, že návrh na vklad sa zamieta, ale aj pokiaľ správny orgán rozhodol, že návrh na vklad sa zamieta a subjekt nepodal správnu súdnu žalobu, tak tento nedostatok nemôže už nahradiť a obchádzať podaním civilnej žaloby o určenie vlastníctva. Súd prvej inštancie preto správne svoj zamietajúci rozsudok odôvodnil tým, že žalobkyňa nikdy nenadobudla vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti.

3.2. Predkupné právo štátu vzniklo skôr, ako žalobkyňa podpísala dodatok č. 1 ku kúpnej zmluve a skôr, ako vložila tento dodatok do katastra nehnuteľností. Vznik zákonného predkupného práva ešte automaticky neznamená absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Je tu však okolnosť, ktorú musí katastrálny úrad pri rozhodovaní o návrhu na vklad skúmať, a to zistením, či štát toto predkupné právo využil, resp. neuplatnil.

3.3. Nesprávne je aj tvrdenie žalobkyne, že zákonné predkupné právo štátu trvá 2 roky, a preto záväzok z kúpnej zmluvy bolo možné splniť neskôr (aj po dohodnutej dobe), a preto nejde o dodatočnú nemožnosť plnenia. Sama žalobkyňa potvrdzuje, že štát si uplatnil predkupné právo a na základe tohto uplatnenia žalovaná aj predmetný pozemok predala spoločnosti MH Invest s. r. o. Preto dodatočná nemožnosť plnenia zo strany žalovanej nebola len v tom, že vzniklo záložné právo štátu, ale aj v tom, že štát si toto zákonné záložné právo aj uplatnil.

3.4. Žalobkyňa podaním zo dňa 22. 02. 2017 navrhla zmenu žalobného petitu, ktorú odôvodňuje vyvlastnením s tým, že bez určenia vlastníckeho práva k pozemku ku dňu vyvlastnenia má byť jeho právo na vyplatenie náhrady za vyvlastnenie pozemku ohrozeným alebo neistým. Žalobkyňa teda žiada, či vlastnícke právo nie je ku dňu vyhlásenia rozsudku, ale do času minulého (ku dňu vyvlastnenia). Primárnym predmetom právnej otázky preto nie je určenie vlastníckeho práva, ale určenie, komu má byť vyplatená náhrada za vyvlastnenie. Žalobkyňa nepreukázala, či požiadala o vyplatenie peňazí z úschovy (§ 336 ods. 2 CMP), nepreukázala, či podala námietky voči tomu, aby boli finančné prostriedky z úschovy vydané spoločnosti MH Invest II, s. r. o. a či ich podala v stanovenej lehote. Nepreukázala, že by bolo konanie o úschovách prerušené z dôvodu, že otázka vlastníckeho práva sa rieši v inom súdnom konaní. V tomto smere je nesprávne tvrdenie žalobkyne, že nemá iný právny prostriedok, ako určovaciu žalobu na určenie vlastníckeho práva k pozemku ku dňu vyvlastnenia, pretože tu má právnym predpisom stanovený právny prostriedok a celé právne konanie - konanie o vydanie veci z úschovy. Z týchto dôvodov žalovaná nemá pasívnu legitimáciu v spore podľa navrhnutej zmeny žalobného petitu, ktorého účelom je určiť, komu majú byť vyplatené finančné prostriedky zo súdnej úschovy. Žalovaná nie je pasívne legitimovanou pre určenie podstaty kauzy, komu majú byť vyplatené finančné prostriedky zo súdnej úschovy.

4. K podanému odvolaniu žalobkyne sa vyjadril aj intervenient na strane žalovanej MH Invest II, s. r. o., ktorý k namietanému nesprávnemu procesnému postupu súdu žalobkyňou uviedol, že z podaného odvolania vôbec nie je zrejmé, v čom má nesprávny procesný postup súdu spočívať, a už vôbec nie je uvedené bližšie vymedzenie toho, čím malo byť podľa tvrdenia žalobkyne porušené jej právo na spravodlivý proces. To, že sa žalobkyňa nestotožňuje s výsledkom rozhodovacej činnosti súdu, pretože nebola v spore úspešná, nemôže viesť k záveru, že jej bolo znemožnené realizovať jej procesné práva, alebo že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

4.1. Pokiaľ žalobkyňa namietala nesprávne právne posúdenie ohľadne otázky naliehavého právneho záujmu, z odôvodnenia rozsudku je nepochybné, že súd sa v prvom rade zaoberal otázkou naliehavého právneho záujmu na určení vlastníckeho práva, ktorého žalobkyňa sa prostredníctvom určovacej žaloby domáhala. Skutočnosť, že súd sa zaoberal (okrajovo) aj meritom sporu, nemožno v zmysle tvrdení žalobkyne považovať za rozpornosť odôvodnenia rozsudku, ale skôr za posilnenie jeho argumentačnej sily. Nakoľko preukázanie naliehavého právneho záujmu je prvoradým a nevyhnutným predpokladom použiteľnosti a následnej úspešnosti určovacej žaloby, súd postupoval správne, a teda mu v tomto smere nič nemožno vyčítať. V tejto súvislosti poukázala na obdobné veci týkajúce sa vyvlastňovacej náhrady, o ktorých rozhodoval KS v Nitre a v ktorých súdy jednoznačne konštatujú absenciu naliehavého právneho záujmu na určení vlastníckeho práva a potvrdzujú zamietavé rozhodnutia prvoinštančných súdov.

4.2. Z podaného odvolania nie je celkom zrejmé, čím sa snaží žalobkyňa svoj naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva preukázať. Podľa jej argumentácie je to práve existencia úschovy vedenej na OS Nitra pod sp. zn. 12U/4/2016, ako aj skutočnosť, že v tomto konaní musí dôjsť k vyriešeniu otázky vlastníctva vyvlastneného pozemku. Podľa žalobkyne, úschova bola zložená práve z dôvodu prebiehajúceho súdneho konania, čo vyplýva aj z rozhodnutia o vyvlastnení. Vydanie predmetu úschovy je podľa žalobkyne možné aj vtedy, keď dôvod na zloženie úschovy pominie. Tým však žalobkyňa nemôže svoj naliehavý právny záujem odôvodňovať. Pre posúdenie existencie naliehavého právneho záujmu na strane žalobkyne je právne irelevantné, či došlo alebo nedošlo k zloženiu vyvlastňovacej náhrady do úschovy súdu. Žalobkyňa je povinná osvedčiť svoj primárny (a skôr

existujúci) naliehavý právny záujem týkajúci sa výlučne potreby a naliehavosti určenia vlastníckeho práva v tomto konaní, pričom je evidentné, že k zloženiu vyvlastňovacej náhrady došlo až následne s väčším časovým odstupom. Z tohto dôvodu nemôže neskoršia existencia úschovy vyvlastňovacej náhrady slúžiť ako argument v prospech tvrdeného naliehavého právneho záujmu. Vzťah predmetnej úschovy je totiž vzťahom medzi prevodcom, nadobúdateľom a vyvlastniteľom, čiže spoločnosťou MH Invest, s. r. o. a MH Invest II, s. r. o., čiže preukázanie dôvodu skončenia úschovy sa dotýka predovšetkým intervenienta ako oprávneného príjemcu tejto úschovy, nakoľko v rozhodujúcom čase vyvlastnenia bol výlučným vlastníkom vyvlastneného pozemku. Preto, ak by aj nejakým spôsobom došlo k určeniu vlastníckeho práva žalobkyne k vyvlastnenému pozemku ku dňu jeho vyvlastnenia, nemalo by to automaticky za následok to, že sa stane oprávneným príjemcom vyvlastňovacej náhrady za vyvlastňovací pozemok, čiže týmto konaním nedôjde k odstráneniu spornosti práva a postavenie žalobkyne aj naďalej zostane neisté. Otázka by sa totiž musela posudzovať osobitne v konaní o úschove, v ktorom súd nariaďuje pojednávanie za účelom zistenia oprávnenej osoby na vydanie predmetu úschovy, ak si jej vyplatenie uplatňuje, pričom nie je vylúčené ani ďalšie konanie, keďže by v takomto prípade došlo k spochybňovaniu celého radu nadobúdacích titulov. Požiadavka odstránenia spornosti práva ako podstatného predpokladu existencie naliehavého právneho záujmu tak nie je naplnená a v tomto ohľade preto súd túto otázku správne posúdil.

Existenciu naliehavého právneho záujmu vylučuje predovšetkým skutočnosť, že na určenie vlastníckeho práva žalobkyne ku dňu vyvlastnenia nie je ani právne možné. Bolo preukázané, že dňa 08. 07. 2015 bol uznesením Vlády SR č. 401 schválený návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii na realizáciu stavby s názvom Vybudovanie strategického parku, na základe ktorého vznikol v uvedený deň k vyvlastnenému pozemku zákonné predkupné právo štátu, čím sa obmedzila zmluvná voľnosť povinného z tohto predkupného práva pri zamýšľanom prevode pozemku. Toto zákonné predkupné právo bolo následne štátom uplatnené prostredníctvom spoločnosti MH Invest, s. r. o. od žalovanej a pozemok bol vyvlastnený kúpnou zmluvou zo dňa 17. 03. 2016. Z uvedeného teda vyplýva, že s ohľadom na vznik predkupného práva štátu nemohla žalobkyňa nadobudnúť vlastnícke právo k vyvlastnenému pozemku k momentu jeho zamýšľaného prevodu, nemôže byť jeho vlastníčkou ani ku dňu vyvlastnenia tohto pozemku a nemohla byť ani jeho vlastníčkou ku dňu vyvlastnenia, nemôže byť k tomuto momentu ani určené jej vlastnícke právo, čiže existencia naliehavého právneho záujmu na tomto určení je vylúčená.

4.3. Hoci súd nemal procesnú povinnosť sa zaoberať meritom veci, považoval za potrebné sa vyjadriť aj k týmto skutkovým okolnostiam, a preto žalobkyňa ani nemôže tvrdiť, že jej bola odopretá spravodlivosť. Hoci súd prvej inštancie práve pre nedostatok naliehavého právneho záujmu zamietol žalobu, podľa žalobkyne je nesprávny záver súdu o tom, že pokiaľ nedošlo k zápisu vlastníckeho práva do katastra, nedošlo k nadobudnutiu vlastníctva. Sama žalobkyňa uvádza, že je potrebné rozlišovať medzi vecno-právnymi a záväzkovo-právnymi účinkami, pričom záväzkovo-právne účinky znamenajú, že je možné sa domáhať, aby si strany splnili svoje povinnosti zo zmluvy. Plneniu zo zmluvy na strane žalovanej bránila zákonná prekážka, ktorá vznikala dodatočne po uzatvorení zmluvy. Sama žalobkyňa správne uvádza, že dodatočná nemožnosť nastala v prípade splnenia zákonom stanovených podmienok, teda na základe právneho predpisu, ktorý subjektu zakazuje také správanie, na ktoré by bol v zmysle právneho úkonu povinný. Žalobkyňa však dospela k mylnému záveru, že predkupné právo štátu zostáva zachované aj voči nadobúdateľovi, a teda v tomto prípade nemôže ísť o nemožnosť z plnenia. V danom prípade predkupné právo štátu vzniklo priamo zo zákona a v momente schválenia návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii, a je preto nadriadené autonómii subjektov súkromno-právnych vzťahov. Ak zákonné predkupné právo štátu vznikne po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu, je okresný úrad povinný skúmať, či po uzavretí zmluvy nenastali skutkové alebo právne zmeny, ktoré by bránili vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností (rozsudok NS SR sp. zn. 10Sžrk 8/2017 zo dňa 19. 06. 2018). Vznik predkupného práva štátu tak vylučuje akékoľvek analógie s predkupným právom podľa súkromného práva, predovšetkým eventuálnu prevoditeľnosť nehnuteľností a následnú uplatniteľnosť predkupného práva, od ktoréhokoľvek aktuálneho vlastníka nehnuteľností. Súd prvej inštancie preto správne posúdil, že došlo k dodatočnej nemožnosti plnenia (ak by zákonné predkupné právo existovalo už v momente pred vznikom záväzku, spôsobilo by to absolútnu neplatnosť právneho úkonu, nakoľko by sa obchádzal zákon). Plnenie sa tak stalo nemožným objektívne, čiže sa stalo neuskutočniteľným pre každého dlžníka, nemožnosť plnenia je trvalá (zákonné predkupné právo štátu bolo uplatnené). Je teda nepochybné, že žalobkyňa sa vlastníčkou vyvlastneného pozemku nikdy nestala, keďže na prevod vlastníckeho práva jej chýba zodpovedajúci modus, nehovoriac o tom, že od predmetnej zmluvy bolo odstúpené, čiže spochybnený je aj titulus. V dôsledku vzniku zákonného

predkupného práva štátu sa žalobkyňa vlastníčkou ani stať nemohla, plnenie záväzku žalovanej previesť vlastnícke právo na žalobkyňu sa tak stalo objektívne nemožným, čiže v tomto smere bola vec správne právne posúdená a súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam. Navrhla preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP a § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti uvedené v § 363 CSP, viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi (§ 379 a § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) prejednal odvolanie žalobkyne bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), preto nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to ani dôležitý verejný záujem následne verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 odsek 1 CSP.

6. Predmetom konania (po pripustení zmeny žalobného petitu uznesením zo dňa 15. 04. 2020 č. k. 19C/134/2016-246) je určenie, že žalobkyňa bola výlučnou vlastníčkou pozemku registra „C“ v kat. úz. I., obec I., okres Nitra s parcelným č. 3082/2 - orná pôda o výmere 2736 m2 ku dňu jeho vyvlastnenia na základe Rozhodnutia o vyvlastnení zo dňa 18. 08. 2016 Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky č. OÚ-NR-OVBP2-2016/032185-53 v spojení s Rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 10. 10. 2016 č. 24929/2016/B624-SV/64203/To. V konaní bolo preukázané, že dňa 15. 06. 2015 strany sporu uzatvorili kúpnu zmluvu, na základe ktorej žalovaná previedla na žalobkyňu vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. I., obec I., okres Nitra, zapísaným OÚ Nitra, katastrálnym odborom na LV č. XXXX ako parcela registra „C“ evidovaná na katastrálnej mape, a to parcelné č. 3082/2 o výmere 2736 m2, druh pozemku: orná pôda za dohodnutú kúpnu cenu vo výške 1 915,20 eura, ktorá bola splatná v hotovosti pri podpise kúpnej zmluvy. Na základe predmetnej kúpnej zmluvy bolo pod V5231/2015 Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor vedené vkladové konanie, v ktorom rozhodnutím Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor zo dňa 24. 07. 2015 pod č. V5231/15 bol povolený vklad vlastníckeho práva v prospech žalobkyne. Žalovaná dňa 30. 07. 2015 od uzatvorenej kúpnej zmluvy so žalobkyňou odstúpila. Rozhodnutím OÚ Nitra, katastrálny odbor č. UP13/2015-10 zo dňa 02. 11. 2015 bolo na základe protestu okresnej prokuratúry napadnuté rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech žalobkyne zrušené. Jedným z dôvodov nesprávnosti rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva bolo neprihliadnutie na zákonné predkupné právo štátu. Následne Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností Rozhodnutím č. UPo12/2015-4/Br; OU-NR-OOP-2016/003447-4 zo dňa 12. 01. 2016 odvolanie žalobkyne zamietol a rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor pod č. UP13/2015-10 zo dňa 02. 11. 2015 potvrdil. Vkladové konanie vedené na OÚ Nitra, katastrálny odbor pod č. V5231/2015 o návrhu na vklad vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy zo dňa 15. 06. 2015 bolo rozhodnutím zo dňa 18. 03. 2016 zastavené. Dňa 17. 03. 2016 žalovaná v postavení predávajúcej previedla na obchodnú spoločnosť MH Invest, s. r. o. vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti za kúpnu cenu 41 340,96 eura. Následne boli uvedené nehnuteľnosti na základe kúpnej zmluvy zo dňa 21. 06. 2016 prevedené na obchodnú spoločnosť MH Invest II, s. r. o. Okresný úrad Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky Rozhodnutím č. OÚ-NR-OVBP2-2016/0321485-53 zo dňa 18. 08. 2016 rozhodol o vyvlastnení vlastníckeho práva spoločnosti MH Invest II, s. r. o. k pozemkom uvedeným v predmetnom rozhodnutí, a to k pozemkom nachádzajúcim sa v kat. úz. I. pre stavbu „Vybudovanie strategického parku“ v prospech spoločnosti MH Invest, s. r. o. s tým, že za vyvlastnené pozemky patrí MH Invest II, s. r. o. náhrada podľa § 4 ods. 3 zák. č. 282/2015 Z. z. Náhrada za vyvlastnenie nehnuteľnosti, ku ktorej sa žalobkyňa domáha určenia vlastníckeho práva v tomto konaní, bola zložená do úschovy na OS Nitra vedenom pod sp. zn. 12U/4/2016.

6.1. Súd prvej inštancie na základe takto zisteného skutkového stavu rozhodol tak, že žalobu zamietol a to primárne pre nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanej určení, ktorý považoval za prvoradý dôvod pre zamietnutie žaloby. Okrem nedostatku naliehavého právneho záujmu, aj keď nebolo povinnosťou súdu prvej inštancie sa zaoberať vecou samou, uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že po uzavretí kúpnej zmluvy nastali okolnosti brániace realizácii predmetu zmluvy, čím sa plnenie zo zmluvy stalo objektívne nemožným. Žalobkyňa preto nenadobudla

vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, a preto konštatoval, že vlastníčkou nehnuteľností nebola ani ku dňu vyvlastnenia.

7. Odvolací súd sa s názorom súdu prvej inštancie o nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v zmysle § 137 písm. c/ CSP stotožnil.

8. Žalobkyňa v podanom odvolaní ako prvý odvolací dôvod namietala v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ CSP nesprávny procesný postup znemožňujúci jej uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odôvodnenie o nedostatku naliehavého záujmu považoval za nesprávne, arbitrárne a dôsledkom takéhoto rozhodnutia je porušenie práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces.

8.1. Pojem právo na spravodlivý proces ešte nie je ustálene definovaný v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, ale vyplýva z bohatej judikatúry Ústavného súdu SR k čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a spravodlivým procesom sa rozumie celý postup a ucelený reťazec postupov, kedy sú súdnou cestou chránené práva a právom chránené záujmy osôb. Povedané inými slovami, právo na spravodlivý proces je ústavou (dohovorom) zaručené právo každého na prístup k nezávislému a nestrannému sudcovi. Ide o zákonom stanovený procesný postup a zákonom upravené súdne konanie. Ide teda o celý reťazec záruk zákonnosti, ktoré v súhrne zodpovedajú nárokom ústavnosti vyjadrenej v Ústavnom poriadku SR.

9. Pod porušením práva na spravodlivý proces je potrebné rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavno-právneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae, teda odmietnutia spravodlivosti (obdobne napr. uznesenie NS SR sp. zn. 2 Cdo 141/2017 z 30. 08. 2018). Právo na spravodlivý proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces alebo pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napr. rozhodnutia ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

10. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach NS SR vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia NS SR sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj rozhodnutia NS SR sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013). Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016. V súvislosti s námietkou žalobkyne o nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd poukazuje na zjednocujúce stanovisko prijaté na rokovaní Občiansko-právneho kolégia NS SR, ktoré sa uskutočnilo 03. 12. 2015, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 1 písm. b/ OSP. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu,

môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ OSP.“ Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 2/2016, možno aplikovať na odvolacie konanie, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá vadu konania spočívajúcu v odňatí práva na spravodlivý súdny proces, pre ktorú by musel odvolací súd napadnutý rozsudok zrušiť.

Odvolací súd po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie dospel k záveru, že rozhodnutie obsahuje skutkové zistenia, právne normy aplikované súdom prvej inštancie a právne posúdenie, pre ktoré nemožno konštatovať nepreskúmateľnosť rozsudku, a tým vadu konania majúcu za následok odňatie práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 387 odsek 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

12. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a aj jeho záver o zamietnutí žaloby je vecne správny. Odvolací súd, vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, dospel k záveru, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení (§ 137 písm. c/ CSP), a keďže nedostatok naliehavého právneho záujmu predstavuje samostatný a prvoradý dôvod, pre ktorý určovací návrh nemôže obstáť a ktorý sám osebe a bez ďalšieho vedie k zamietnutiu žaloby, vecnou stránkou podanej určovacej žaloby sa ďalej nezaoberal, teda tento nedostatok potom bránil odvolaciemu súdu zaoberať sa vecou z hľadiska opodstatnenosti uplatneného nároku.

13. Odvolací súd v danej právnej veci pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v žalobe žalobkyne posudzoval, či žaloba žalobcu je vhodným procesným nástrojom ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie.

14. Podľa § 137 písmeno c/ CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak to vyplýva z osobitného predpisu. V danom prípade je nepochybné, že ide o žalobu o určenie vlastníckeho práva žalobkyne k sporným pozemkom, pričom požaduje určiť, že ku dňu vyvlastnenia nehnuteľnosti bola jej vlastníkom.

14.1. Podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby je podľa § 137 písm. c/ CSP (predtým § 80 písm. c/ OSP) právny záujem na požadovanom určení, na skúmaní ktorého založil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie, keď dospel k záveru, že žalobkyňa nemá na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Právny záujem procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c/ CSP musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobkyne a či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené, alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah strán sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) aj iná žaloba (pozri rozhodnutie NS SR v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/96). Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti v prejednávanej veci vedúce k sporu medzi stranami a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane, vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši. Rešpektujúc zásadu hospodárnosti konania sa súd musí zaoberať otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe už po začatí konania, pričom naliehavý právny záujem na požadovanom určení musí byť daný aj v čase rozhodovania (rozhodnutie NS SR 5 Cdo 264/2007, 5 Cdo 31/2011, 4 Cdo 111/2008).

14.2. Určovacou žalobou môže byť určené len jestvovanie práva, príp. právneho vzťahu existujúceho ku dňu vyhlásenia rozsudku. Obsahom žaloby nemôže byť určenie práva za dobu minulú, ani do budúcnosti (pozri rozhodnutie NS SR 2 Cdo 32/98, 2 Cdo 131/06). Z tohto pravidla judikatúra pripúšťa aj výnimky, a to v podobe žalôb o určenie, že určitá osoba bola ku dňu smrti vlastníkom, resp. že určitá vec patrí do dedičstva (rozhodnutie NS SR sp. zn. 1 Cdo 26/07, 3 Cdo 44/08).

14.3. Z uvedeného vyplýva, že naliehavý právny záujem na danom určení nemôže byť v danom prípade daný, pretože by nedošlo k zmene vlastníka, ktorý je v súčasnej dobe zapísaný na liste vlastníctva a žalobkyňa sa napokon tohto určenia ani nedomáhala, pretože žiadala po zmene petitu určiť vlastnícke právo iba ku dňu vyvlastnenia. Z obsahu žaloby a všetkých jej vyjadrení vyplýva, že žalobu podala z dôvodu vyplatenia náhrady za vyvlastnený pozemok. Vychádzajúc z uvedeného, dospel odvolací súd k záveru, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení nie je daný, pretože petit žaloby, jej skutkové tvrdenia a právne posúdenie sa neviaže na odstránenie konkrétnej spornosti žalobkyňou uplatňovaného práva (rozhodnutie NS SR 5 Cdo 548/2015 z 28. 09. 2016 publikovaným pod R 22/2017).

15. V danej veci je nesporné, že žalobkyňa uzavrela so žalovanou kúpnu zmluvu ohľadne sporných nehnuteľností dňa 15. 06. 2015 a podal návrh na vklad vlastníckeho práva Okresnému úradu Nitra, katastrálny odbor, ktoré konanie po proteste prokurátora bolo zastavené. Po uzavretí kúpnej zmluvy vzniklo štátu podľa § 3 ods. 5 zák. č. 175/1999 Z. z. predkupné právo. Z rozhodnutia NS SR zo dňa 18. 05. 2018 sp. zn. 6 Sžrk 3/2018, okrem iného vyplynulo, že okresný úrad posudzuje skutočnosti, ktoré môžu mať vplyv na povolenie vkladu ku dňu vydania rozhodnutia o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Z uvedeného vyplýva, že okresný úrad skúma, či po uzavretí zmluvy do rozhodnutia o povolení vkladu nenastali skutkové alebo právne zmeny, ktoré by bránili vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Neprihliadnutie okresného úradu v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na schválenie predkupného práva štátu podľa § 3 ods. 5 zák. č. 175/1999 Z. z., obsahujúceho zmluvnú voľnosť povinného z predkupného práva ako vkladu, je podľa kasačného súdu v rozpore s účelom a cieľmi zák. č. 175/1999 Z. z. a porušením § 31 ods. 1 Katastrálneho zákona. Uvedené platí aj vtedy, ak predkupné právo štátu vzniklo až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu, keď okresný úrad je povinný skúmať, či po uzavretí zmluvy do rozhodnutia o povolení vkladu nenastali skutkové alebo právne zmeny, ktoré by bránili vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Vychádzajúc z tvrdení žalobkyne je nesporné, že táto v skutočnosti nesledovala určiť vlastníctvo k nehnuteľnostiam, ale ide jej len o vyplatenie náhrady za vyvlastnené pozemky. Za danej situácie sa tak žalobkyňa nemôže domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva, keď úspech vlastníckej žaloby, či žaloby na určení vlastníckeho práva, predpokladá, že žalobkyňa preukáže existenciu skutočností, s ktorými právo vznik vlastníckeho práva k veci (k nehnuteľnosti) spája. Žalobe žalobkyne tak nemôže byť vyhovené pre absenciu naliehavého právneho záujmu na navrhovanom určení. Zo skutkového stavu je nesporné, že žalobkyňa sa domáha určenia vlastníckeho práva do minulosti (ku dňu vyvlastnenia), hoci v skutočnosti sleduje vyplatenie náhrady za vyvlastnené nehnuteľnosti. Potom však žaloba o určenie vlastníckeho práva nemôže plniť svoju preventívnu funkciu, čomu korešponduje požiadavka existencie naliehavého právneho záujmu.

15.1. V čase vyvlastnenia nebolo vedené vlastníctvo žalobkyne v katastri nehnuteľností na základe právoplatného rozhodnutia správneho (katastrálneho) orgánu, a preto sa žalobkyňa nemohla ku dňu vyvlastnenia považovať za vlastníka nehnuteľnosti, ktorý bol vyvlastnený. V zmysle ust. § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak sa prevádza nehnuteľná vec na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo vkladom do katastra nehnuteľností, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Kúpna zmluva smerujúca k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je právnym dôvodom jeho prevodu, avšak uzavretá zmluva má len obligačné účinky a sama nespôsobuje prevod vlastníckeho práva. Platnosť a účinnosť zmluvy sa posudzuje nezávisle od ďalších, a to vecno-právnych účinkov, ktoré nastanú až následne, a to vkladom do katastra na základe právoplatného rozhodnutia katastrálneho orgánu o povolení vkladu. Žalobkyňa určovacou žalobou sledovala to, že bude určená za vlastníka nehnuteľností ku dňu vyvlastnenia, a tým sa v konaní o úschove preukáže ako oprávnená osoba (vlastník) na vyplatenie náhrady za vyvlastnenú nehnuteľnosť. V konaní však z vyššie uvedených dôvodov nepreukázala, že bola vlastníčkou nehnuteľností zapísaných v katastri nehnuteľností, a teda svoje tvrdenia o existencii jej vlastníckeho práva ku dňu vyvlastnenia nepreukázala.

15.2. Z uvedených dôvodov odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nedostatku naliehavého záujmu žalobkyne na požadovanom určení a skonštatovala, že naliehavý právny záujem žalobkyne na určení vlastníckeho práva do minulosti (ku dňu vyvlastnenia) nie je daný, keď určovacou žalobou môžu byť určené len existencia práva, príp. právneho vzťahu existujúceho ku dňu vyhlásenia rozhodnutia, obsahom žaloby nemôže byť určenie práva za dobu minulú (rozsudok NS SR 8 Cdo 156/2018 z 20. 03. 2019, 2 Cdo 32/98, 2 Cdo 131/06) (Nejde v danom prípade o výnimku, že určitá vec patrí do dedičstva, resp. určitá osoba bola ku dňu smrti vlastníkom určitej veci).

15.3. Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým žalobu zamietol, pretože mal za to, že žalobkyňa nemá na požadovanom určení naliehavý právny záujem, a keďže táto základná podmienka prípustnosti určovacej žaloby v danom prípade naplnená nebola, nebol dôvod sa už ďalej zaoberať ďalšími dôvodmi zamietnutia žaloby (namietanými v podanom odvolaní), pretože na výsledok odvolacieho konania by žiadny vplyv nemali. Pokiaľ žalobkyňa poukázala na to, že v konaní pred odvolacím súdom pod sp. zn. 12Co/46/2019 bola konštatovaná existencia naliehavého právneho záujmu na totožnom určení, akého sa domáha i v tomto konaní, odvolací súd udáva, že rozhodovacia činnosť senátu 9Co v obdobných veciach je súladná s tým, ako rozhodujú i iné senáty Krajského súdu v Nitre v obdobných veciach, napr. vo veciach sp. zn. 5Co/68/2019, 5Co/147/2019, 6Co/42/2019, 6Co/73/2019, 6Co/171/2019, 6Co/9/2020, 8Co/297/2018, 8Co/87/2019, 25Co/9/2020, 25Co/58/2020 a pod., pričom vo všetkých týchto rozhodnutiach boli žaloby zamietnuté pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na danom určení a s takýmito závermi sa odvolací súd stotožňuje.

16. Na záver odvolací súd ešte dodáva, že v skutkovo obdobnej veci už rozhodol aj NS SR v rozhodnutí pod sp. zn. 1 Cdo 36/2020 zo dňa 27. 01. 2021, v ktorej uviedol, že v prejednávanom prípade bola nepochybne otázkou zásadného právneho významu otázka existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu na predmetnom určení, ktorá mala vplyv na výsledok odvolacieho konania - zamietnutí žaloby. Jeho právne posúdenie (vyriešenie) odvolacím súdom záviselo od posúdenia viacerých podstatných okolností vyplývajúcich zo skutkového stavu veci. Dovolací súd za smerodajné považoval závery odvolacieho súdu: a/ vklad do katastra spornej nehnuteľnosti bol na základe protestu prokurátora z 22. 10. 2015 zrušený, toto správne rozhodnutie nebolo súdmi správneho súdnictva zrušené. Dôsledkom zrušenia tohto vkladu bolo obnovenie vlastníckeho práva žalovanej; b/ Okresný úrad, odbor výstavby a bytovej politiky rozhodnutím z 18. 08. 2016 vyvlastnil vlastnícke právo vlastníka spoločnosti MH Invest, s. r. o., ktorá nadobudla právo spornej nehnuteľnosti originálnym spôsobom; c/ určenie vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti bolo ku dňu vyvlastnenia, teda išlo o deklarovanie vlastníckeho stavu do minulosti. Nešlo o žalobu, ktorá rieši aktuálnu otázku; d/ žalobkyňou tvrdené vlastnícke právo v správnom konaní nebolo akceptované z dôvodu, že o náhrade za vyvlastnenie bolo rozhodnuté tak, že patrí vlastníkovi spoločnosti MH Invest, s. r. o.; e/ v danom prípade nejde ani o prípad určovacej žaloby ako prostriedku ochrany už porušeného práva, pretože žalobkyňa touto žalobou nesleduje zosúladenie zhody zápisu vo verejnom registri so skutočným právnym stavom (zápis jej vlastníckeho práva v katastri nehnuteľnosti), ale ide jej len o vyplatenie náhrady za vyvlastnenie pozemku, teda o plnenie, ktorého sa môže domáhať žalobou na plnenie, v ktorom konaní by sa otázka vlastníckeho práva posudzovala ako otázka predbežná. Z uvedeného je zrejmé, že odvolací súd na podklade viacerých skutkových zistení a v súvislosti s nimi prijatých právnych záverov, dospel k záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobkyne na predmetnom určení. V dovolaní žalobcom namietané právne posúdenie týkajúce sa vyriešenia ním vymedzených právnych otázok, by mohlo mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 CSP iba vtedy, ak by výsledok riešenia týchto otázok (posúdenia a vyhodnotenia) predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý bolo v spore rozhodnuté v jej neprospech. Nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobkyne na predmetnom určení bol odvolacím súdom preukázaný viacerými skutkovými zisteniami. So zreteľom na uvedené, dospel dovolací súd k záveru, že v dovolaní absentuje také vymedzenie právnych otázok, od vyriešenia ktorých reálne záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu; v dôsledku čoho prípustnosť ich dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nevyplýva.

16.1. V ďalšej obdobnej veci rozhodoval Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 27. 10. 2021 sp. zn. 4 Cdo 143/2021, ktorým odmietol dovolanie Poľnohospodárskej Pôdy, s. r. o., keď súdy nižších stupňov žalobu o určenie vlastníckeho práva ku dňu vyvlastnenia zamietli pre nedostatok naliehavého právneho záujmu.

17. Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým zamietol žalobu a zároveň potvrdil rozsudok aj vo výroku o trovách konania, keď súd prvej inštancie správne vychádzal z úspechu strán v spore.

18. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 a § 262 CSP tak, že žalovanej, úspešnej v odvolacom konaní, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O trovách konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vypracovaným súdnym úradníkom.

19. O nároku na náhradu trov konania intervenienta, ktorý vstúpil do konania na strane žalovanej po rozhodnutí súdu prvej inštancie a o pripustení vstupu rozhodol uznesením súd prvej inštancie zo dňa 29. 03. 2021 č. k. 19C/134/2016-331, rozhodol odvolací súd v zmysle § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola žalovaná úspešná a jej procesný úspech znáša spolu s ňou aj intervenient, ktorý mal záujem na výsledku konania. Intervenientovi preto odvolací súd spolu s úspešnou žalovanou tiež priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania (ktoré si aj uplatnil) a o ktorej výške rozhodne súd prvej inštancie.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).